

ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK D.D.

Jadranski trg 3a, 51000 Rijeka
Tel: 062 37 5000
Fax: 062 37 6000

Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: 062 37 1000
Fax: 062 37 2000

www.erstebank.hr
erstebank@erstebank.hr

**Javna objava bonitetnih zahtjeva za Grupu Erste&Steiermärkische Bank d.d. na
dan 31. prosinca 2013. godine**

Zagreb, svibanj 2014.

Objava informacija na temelju Odluke o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.) za Grupu Erste&Steiermärkische Bank d.d. na dan 31. prosinca 2013. godine kako slijedi:

	Stranica
• Opći podaci.....	3
• Opseg i način konsolidacije.....	6
• Strategije i politike upravljanja rizicima.....	7
• Struktura jamstvenog kapitala.....	9
• Iznosi kapitalnih zahtjeva.....	10
• Postupak procjene adekvatnosti internog kapitala.....	12
• Rizik druge ugovorne strane.....	13
• Kreditni rizik.....	14
• Upravljanje i priznavanje tehnika smanjenja kreditnog rizika.....	33
• Rizik likvidnosti.....	37
• Tržišni rizik.....	39
• Vlasnička ulaganja.....	45
• Operativni rizik.....	46
• Primici radnika.....	48

OPĆI PODACI

Povijest i osnutak

Erste&Steiermärkische Bank d.d. (u daljnjem tekstu: „Banka“) utemeljena je 1954. godine i upisana u Sudski registar kao dioničko društvo dana 24. siječnja 1990. godine. Sjedište Banke je u Rijeci, Jadranski trg 3a, u Republici Hrvatskoj.

Osnovne djelatnosti Banke

Banka ima odobrenje za obavljanje poslova iz područja poslovnog bankarstva u Republici Hrvatskoj. Glavne djelatnosti Banke su:

- primanje depozita od klijenata i plasiranje depozita,
- davanje kredita, izdavanje garancija i akreditiva stanovništvu, trgovačkim društvima, javnim institucijama i drugim klijentima,
- poslovi riznice na međubankarskom tržištu,
- poslovi u ime i za račun trećih osoba i usluge investicijskog bankarstva,
- platni promet u zemlji i inozemstvu,
- pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže podružnica u Republici Hrvatskoj.

Nadzorni odbor

Herbert Juranek	Predsjednik
Sava Ivanov Dalbokov	Zamjenik predsjednika
Mag. Franz Kerber	Član
Mag. Reinhard Ortner	Član
Mag. Peter Nemschak	Član
Dr. Ernst Gideon Loudon	Član

Uprava

Banku zastupaju dva člana Uprave zajedno ili jedan član Uprave zajedno s jednim prokuristom.

Petar Radaković	Predsjednik
Tomislav Vuić	Zamjenik predsjednika
Borislav Centner	Član
Slađana Jagar	Član
Christoph Schoefboeck	Član

OPĆI PODACI (NASTAVAK)

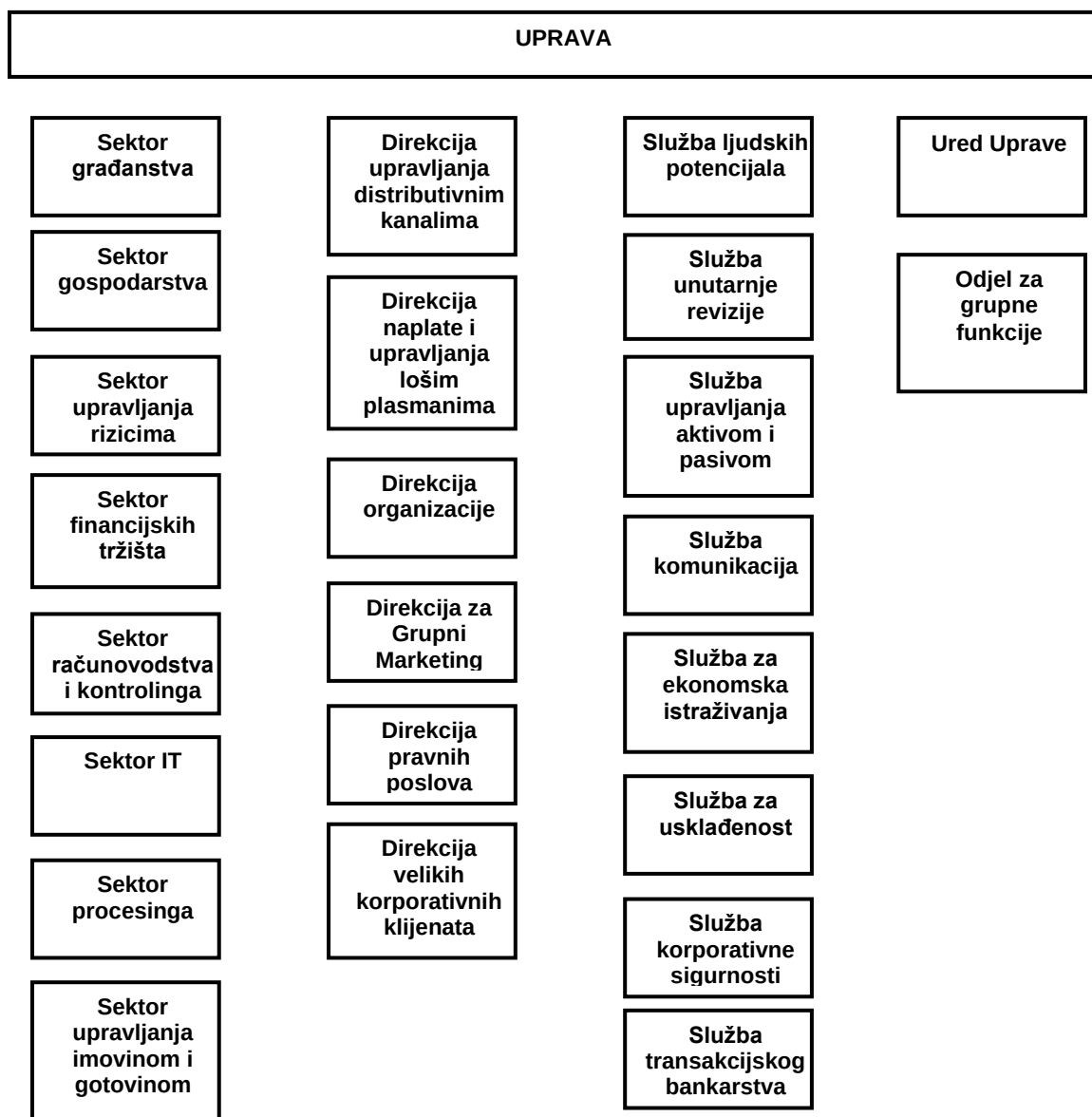
Prokuristi:

Zdenko Matak
Vladimir Kristijan

Prokurist
Prokurist

Jedini dioničar Banke je ESB Holding GmbH sa 16.984.175 dionica na dan 31. prosinca 2013. i 31. prosinca 2012. godine.

Organizacijska struktura

OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Erste&Steiermärkische Bank d.d. je matično društvo bankarske grupacije („Grupe“) koja obuhvaća sljedeća ovisna društva:

Naziv društva	Vlasnički udio Banke	Osnovna djelatnost
Erste nekretnine d.o.o.	100%	Poslovanje nekretninama
Erste Delta d.o.o.	100%	Poslovanje nekretninama
Erste Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	100%	Kreditna institucija
Erste DMD d.o.o. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom	100%	Društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom
Erste Card Club d.o.o. za financijsko posredovanje i usluge	100%	Financijsko posredovanje i usluge
Diners Club BIH d.o.o., Sarajevo	100%	Ostalo financijsko posredovanje
ERSTE FACTORING d.o.o. za factoring	74,996%	Društvo za faktoring

Računovodstvene politike i financijski izvještaji

Računovodstvene politike i financijski izvještaji Grupe objavljeni su u sklopu Godišnjeg izvješća za 2013. (bilješka 2) objavljenog na internet stranicama Banke www.erstebank.hr.

OPSEG I NAČIN KONSOLIDACIJE

Razlika u opsegu i načinu konsolidacije za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi i sastavljanja financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja

Vrsta društva	Naziv društva	Konsolidacija za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi			Konsolidacija u skladu s MSFI	
		Metoda konsolidacije	Društva/odbitne stavke od jamstvenog kapitala	Društva/niti konsolidirane ni odbitne stavke od jamstvenog kapitala	Metoda konsolidacije	
		Puna			Puna	Metoda udjela
Poslovanje nekretninama	Erste nekretnine d.o.o.	x			x	
Poslovanje nekretninama	Erste Delta d.o.o.	x			x	
Kreditna institucija	Erste Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	x			x	
Društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom	Erste DMD d.o.o. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom	x			x	
Društvo za faktoring	ERSTE FACTORING d.o.o. za faktoring	x			x	
Financijsko posredovanje i usluge	ERSTE CARD CLUB d.o.o. za financijsko posredovanje i usluge	x			x	
Ostalo financijsko posredovanje	Diners Club BIH d.o.o., Sarajevo	x			x	
Poslovanje nekretninama	S Immorent Zeta d.o.o.			x		x
Poslovanje nekretninama	IMMOKOR BUZIN d.o.o.			x		x
Društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom	Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom			x		x
IT inženjering	S IT Solutions HR d.o.o.			x		x

STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Uvod

Financijskim rizikom se u određenim područjima upravlja prvenstveno na razini Banke (osobito kod zakonskih obveza koje se odnose samo na Banku), dok se u nekim područjima on prati i njime se upravlja na razini cijele Grupe sukladno procjeni Uprave. Objave prikazane u ovoj bilješci odnose se na Grupi.

Rizik je prisutan u svim aktivnostima Banke, ali se njime upravlja kroz identificiranje, mjerenje i praćenje limita određenih za pripadajući rizik. Banka ima usvojeni sustav upravljanja rizicima kojemu je cilj postizanje optimalne razine profitabilnosti uz prihvatljivu razinu rizika. Sustav upravljanja rizicima je uspostavljen kao aktivno upravljanje kreditnim, tržišnim, rizikom likvidnosti i operativnim rizikom, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti pri redovitom poslovanju Banke.

Sustav upravljanja rizicima

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor ima odgovornost za praćenje cjelokupnog procesa upravljanja rizicima unutar Banke.

Uprava

Uprava i Nadzorni odbor u dijelu za koji je potrebna njihova suglasnost, kroz odobravanje i usvajanje akata koji definiraju i reguliraju poslovanje Banke, ovlašteni su odrediti postupke i odgovorni su za njihovo provođenje.

Jedan od članova Uprave zadužen je za kontrolu i praćenje svih rizika Banke putem nadležnosti za poslovanje Sektora upravljanja rizicima.

Sektor upravljanja rizicima

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za postavljanje temelja efikasnog upravljanja rizikom, te upravljanje i kontrolu odluka povezanih s rizičnom izloženošću Banke.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za razvijanje strategije i načela upravljanja, postavljanje okvira, politika i limita prihvatljive rizične izloženosti, te je zadužen za implementaciju i održavanje procedura koje omogućavaju proces neovisne kontrole.

Sektor upravljanja rizicima dužan je i revidirati interne akte koji su u njegovoj nadležnosti, izvršiti kontrolu primjerenosti i analizu učinaka, te ukoliko je potrebno izvršiti usklade istih za sljedeći period.

Direkcija naplate i upravljanja lošim plasmanima

Direkcija naplate i upravljanja lošim plasmanima odgovorna je za upravljanje naplatom i lošim plasmanima pomoću kontinuiranog i sustavnog pronalaženja mogućnosti eliminiranja i reduciranja rizika u poslovanju s work-out klijentima što uključuje koordiniranje rane naplate, restrukturiranje te dobrovoljnu i prisilnu naplatu od klijenta.

Služba upravljanja aktivom i pasivom („ALM“)

ALM ima odgovornost upravljati imovinom i obvezama Banke kao i sveukupnom financijskom strukturom. Primarno je odgovorna za financiranje i rizik likvidnosti Banke.

Unutarnja revizija

Procesi upravljanja rizicima u Banci se redovito revidiraju funkcijom interne revizije, koja pregledava adekvatnost procedura kao i njihovo pridržavanje od strane Banke. Rezultate procjene iznosi Upravi, te izvještava o svojim nalazima i preporukama.

STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (NASTAVAK)

Sustav mjerenja rizika i izvještavanja

Rizici Banke se mjere metodom koja odražava i očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima kao i neočekivane gubitke, koji su procjena maksimalnog gubitka temeljenog na statističkim metodama. Modeli koriste vjerojatnosti izvedene iz povijesnog iskustva, uz prilagodbu stvarnim ekonomskim uvjetima, te se njihova valjanost redovito testira.

Nadzor i kontrola rizika se primarno provodi putem limita određenih od strane Banke. Limiti odražavaju uvjete na tržištu i poslovnu strategiju, kao i rizik koji je Banka spremna preuzeti.

Uz navedeno, Banka prati i mjeri ukupnu sposobnost snošenja rizika povezanu s ukupnom rizičnom izloženosti svim tipovima rizika i aktivnosti.

Informacije dobivene iz svih vrsta poslova se pregledavaju i obrađuju kako bi se analizirali, kontrolirali i identificirali rani znakovi pojave rizika.

Uprava i Nadzorni odbor Banke redovito primaju izvještaje o kvaliteti kreditnog portfelja s raznih aspekata rizika te im se osiguravaju sve informacije neophodne za sagledavanje kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Izvještaj sadržava detaljne informacije o izloženostima, ocjenama rizika, koncentraciji i promjenama u profilu rizika. Sektor za upravljanje rizicima izrađuje i dodatne izvještaje koji mu omogućavaju potrebne informacije za proaktivno upravljanje rizikom kreditnog portfelja.

Na dnevnoj razini se odgovornim članovima Uprave Banke podnose informacije o iskorištenju tržišnih limita, analize rizičnost vrijednosti („VaR“) kao i o ostalim promjenama vezanima uz izloženost riziku. O navedenim promjenama u rizičnoj izloženosti se izvještava i u obliku agregiranog izvještaja.

Umanjivanje rizika

Kao dio sveukupnog upravljanja rizicima, Banka koristi derivative i ostale instrumente da bi upravljala izloženosti koja proizlazi iz promjena u kamatnim stopama, tečajevima stranih valuta, rizicima vlasničkih instrumenata, kreditnim rizicima kao i izloženostima koje proizlaze iz forward transakcija.

Banka aktivno upotrebljava kolaterale da bi umanjila izloženost kreditnom riziku.

Koncentracija rizika

Koncentracija nastaje kada promjene vanjskih faktora mogu dovesti značajan broj klijenata sličnih poslovnih aktivnosti ili istih ekonomskih karakteristika u nemogućnost izvršenja ugovornih obveza prema Banci. Koncentracija pokazuje osjetljivost ostvarenja rezultata Banke prema razvoju događaja koji utječe na poseban tržišni segment. Rizikom se upravlja izbjegavajući prekomjernu koncentraciju rizika kroz posebne smjernice s ciljem održavanja diverzificiranog portfelja.

STRUKTURA JAMSTVENOGA KAPITALA

Jamstveni kapital	Iznos
(a) Stavke koje se uključuju u osnovni kapital	
Uplaćeni kapital ostvaren izdavanjem redovnih i povlaštenih dionica, osim kumulativnih povlaštenih dionica	3.500
Rezerve i zadržana dobit	3.354
Rezerve za opće bankovne rizike	
Ostale stavke	118
Ukupno stavke koje se uključuju u osnovni kapital	6.972
(b) Stavke koje umanjuju osnovni kapital	
Gubici proteklih godina	1
Gubitak tekuće godine	
Stečene vlastite dionice	
Nematerijalna imovina	104
Neotplaćeni iznos kredita koji je kreditna institucija odobrila za kupnju dionica kreditne institucije osim za kumulativne povlaštene dionice	
Ostale stavke	636
Ukupno stavke koje umanjuju osnovni kapital	741
(c) Ukupno osnovni kapital (a – b)	6.231
(d) Ukupno dopunski kapital I	509
(e) Ukupno jamstveni kapital prije umanjenja za odbitne stavke (c + d)	6.740
(f) Ukupno odbitne stavke od jamstvenoga kapitala	443
u tome: negativni iznos razlike između ispravaka vrijednosti i rezervacija te očekivanoga gubitka i iznos očekivanoga gubitka po vlasničkim ulaganjima iz članka 27. stavka 1. točke 6. Odluke o jamstvenom kapitalu kreditnih institucija ako kreditna institucija izračunava iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom primjenom IRB pristupa	439
(g) JAMSTVENI KAPITAL (e – f)	6.297
(h) Ukupno dopunski kapital II	-

Ostale stavke uključene u osnovni kapital obuhvaćaju manjinski udio (33 milijuna HRK), te negativne konsolidirane rezerve (84 milijuna HRK).

Ostale stavke koje umanjuju osnovni kapital obuhvaćaju nerealizirani gubitak s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju (34 milijuna HRK) i pozitivne konsolidirane rezerve (603 milijuna HRK).

Dopunski kapital predstavlja podređeni kredit primljen od Erste Group Bank u iznosu od 137 milijuna HRK, izdane podređene obveznice od Banke u iznosu od 367 milijuna HRK, te primljeni podređeni kredit Erste Banke a.d., Podgorica u iznosu od 5 milijuna HRK.

IZNOSI KAPITALNIH ZAHTJEVA

Kapitalni zahtjevi po vrstama rizika	Kapitalni zahtjevi
Kapitalni zahtjev za kreditni rizik	
Korišteni pristupi:	
Standardizirani pristup	
1. Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	100
2. Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	26
3. Izloženosti prema javnim državnim tijelima	6
4. Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	
5. Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	
6. Izloženosti prema institucijama	20
7. Izloženosti prema trgovačkim društvima	416
8. Izloženosti prema stanovništvu	265
9. Izloženosti osigurane nekretninama	
10. Dospjela nenaplaćena potraživanja	31
11. Visokorizična potraživanja	
12. Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	
13. Sekuritizacijske pozicije	
14. Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	21
15. Ostale izloženosti	167
(1.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenom standardiziranog pristupa (12% iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom)	1.052
IRB pristup	
1. izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	517
2. izloženosti prema institucijama	35
3. izloženosti prema trgovačkim društvima	1.758
4. izloženosti prema stanovništvu	882
5. izloženosti po vlasničkim ulaganjima	38
6. sekuritizacijske pozicije	
7. ostala imovina	
(2.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenom IRB pristupa (12% iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom)	3.230
Kapitalni zahtjev za izloženosti prema stanovništvu	882
a) izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	459
b) kvalificirajuće revolving izloženosti prema stanovništvu	
c) ostale izloženosti prema stanovništvu	423
Kapitalni zahtjev za izloženosti po vlasničkim ulaganjima	
Primijenjeni pristupi:	38
a) jednostavan pristup ponderiranja	38
b) PD/LGD pristup	
c) pristup zasnovan na internim modelima	
Vrste izloženosti po vlasničkim ulaganjima:	38
a) izloženosti po vlasničkim ulaganjima koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	
b) izloženosti po vlasničkim ulaganjima koja kotiraju na burzi	15
c) ostale izloženosti po vlasničkim ulaganjima	23
d) izloženosti po vlasničkim ulaganjima koje su trajno izuzete iz izračuna kapitalnih zahtjeva primjenom IRB pristupa u skladu s člankom 180. stavkom 1. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija	

IZNOSI KAPITALNIH ZAHTJEVA (NASTAVAK)

Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	
a) Pozicijski rizik	47
dužničkih instrumenata	42
specifični	
opći	42
vlasničkih instrumenata	5
specifični	
opći	5
b) Rizik namire	
c) Valutni rizik	
d) Robni rizik	
e) Rizik opcija	
(3.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike	47
(4.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za rizik druge ugovorne strane	62
(5.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za prekoračenje dopuštenih izloženosti	
Kapitalni zahtjev za operativni rizik	
Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunat primjenom:	
a) jednostavnog pristupa	413
b) standardiziranog pristupa	156
c) naprednog pristupa	
(6.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za operativni rizik	569
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTJEVA (1. + 2. + 3. + 4. + 5. + 6.)	4.960
STOPA ADEKVATNOSTI JAMSTVENOG KAPITALA	15,23

POSTUPAK PROCJENE ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA

Postupak procjene adekvatnosti internog kapitala (u daljnjem tekstu: ICAAP) za polaznu pretpostavka ima procjenu materijalnosti rizika kojima je Grupa izložena kako bi se utvrdila potreba za izračun kapitalnih zahtjeva za pojedine rizike.

ICAAP, osim što primjenjuje napredne metode izračuna kapitalnih zahtjeva, razmatra vanjske čimbenike odnosno sadrži rezultate testa otpornosti na stres. Konstantno se razmatraju novi načini i metodologije izračuna. Isto tako u svrhu unapređenja testiranja otpornosti na stres Banka nastoji provoditi konstantnu provjeru scenarija kao i definiranje novih. Nastoji uzeti u razmatranje nove proizvode s ciljem prepoznavanja potencijalnih rizika.

ICAAP služi za procjenu adekvatnosti kapitala Grupe, odnosno potencijala za pokriće rizika uspoređujući ga sa svim prihvaćenim rizicima na razini Grupe. Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takve razine kapitala koja je dovoljna za pokriće svih rizika kojima je Grupa izložena. Postupak procjene adekvatnosti kapitala je koncipiran na takav način da Uprava i Nadzorni odbor u svakom trenutku mogu procijeniti sve rizike kojima je Grupa izložena ili bi mogla biti izložena.

Određivanjem potencijala za pokriće Grupa indirektno postavlja maksimalnu razinu rizika koju je voljna prihvatiti te posljedično, aktivno upravlja svojim rizicima. Kroz ICAAP se osim procjene adekvatnosti, provodi i planiranje internog kapitala. Planiranje internog kapitala osigurava i održavanje takve razine kapitala koja može potpuno podržati činitelje poput očekivanog rasta plasmana, budućih izvora sredstava i korištenja njima, politiku dividendi kao i svaku promjenu minimalnog iznosa jamstvenog kapitala.

Okvir procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala odražava strategiju rizika i postavljene limite pri čemu ICAAP služi kao cjeloviti upravljački model.

Grupa se pridržava osnovnih načela prilikom procjene adekvatnosti internog kapitala koji odražavaju očekivanja regulatora uzimajući u obzir načela dobre poslovne prakse:

1. Uspostavljen je proces procjene adekvatnosti internog kapitala pri čemu je visina kapitala u skladu sa profilom rizičnosti Grupe;
2. Uprava je odgovorna za uspostavljanje ICAAP-a na cjelokupnoj razini Grupe;
3. ICAAP je detaljno propisan pri čemu upravljačke funkcije (Uprava i Nadzorni odbor) preuzimaju odgovornost za rezultate i provođenje akcija u skladu sa njima;
4. ICAAP je sastavni dio procesa upravljanja Grupom;
5. Redovito revidiranje postupka procjene adekvatnosti internog kapitala;
6. ICAAP je sveobuhvatan i bazira se na preuzetim rizicima;
7. Prilikom procjene adekvatnosti internog kapitala, uzimaju se u obzir i buduća kretanja;
8. ICAAP se bazira na adekvatnim metodama mjerenja i procjene rizika;
9. Rezultat procjene adekvatnosti internog kapitala mora biti razuman te u skladu sa preuzetim rizicima;
10. Rezultati procjene adekvatnosti internog kapitala uzimaju se u razmatranje prilikom procesa planiranja i budžetiranja kao i stvaranja strategije Grupe.

POSTUPAK PROCJENE ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA (NASTAVAK)

Proces se sastoji od kvantifikacije kapaciteta preuzimanja rizika (zbroj svih materijalnih rizika) u odnosu na potencijal kapitalnog pokrića. Ukupni prihvatljivi iznos preuzimanja rizika u odnosu na interni kapital predstavlja postotak iskorištenosti internog kapitala. Rezultat navedenog analizira se u sklopu Sektora upravljanja rizicima na način prikazan u prethodnom dijelu izvještaja, a o rezultatu se izvještava Uprava i ALCO u sklopu kvartalnog izvještaja o adekvatnosti internog kapitala te se u slučaju prevelike iskorištenosti u skladu sa sustavom „semafora“ poduzimaju, odnosno predlažu određene akcije kako bi se smanjila izloženost riziku ili povećao interni kapital. Što se tiče procjene materijalnosti rizika, razmatraju se svi rizici kojima je Grupa izložena, odnosno svi rizici koji postoje u svim procesima i sustavima Grupe na razini portfelja i pojedinog proizvoda. Preuzeti rizici se dijele na značajne za koje je potrebno imati kapitalno pokriće i na rizike koji ne trebaju kapitalno pokriće, odnosno rizici za koje nije potrebna kapitalna zaštita budući da su procijenjeni kao nematerijalni ili se njima upravlja na drugačiji način (npr. kroz testiranje otpornosti na stres ili kroz uspostavljen sustav kontrole rizika). Grupa upravlja rizicima na način da ih prihvaća, umanjuje, izbjegava ili prenosi na druge poslovne subjekte ili se njime upravlja putem uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola, a sve kako je definirano internim aktima koji određuju upravljanje pojedinom vrstom rizika.

Utvrđivanje svih rizika i određivanje njihove izloženosti je zasnovano na sveobuhvatnoj procjeni rizika, a koji su svojstveni pojedinim poslovima, proizvodima i aktivnostima.

Grupa kontinuirano procjenjuje profil rizičnosti i redovito revidira postupak procjene adekvatnosti internog kapitala istovremeno razvijajući metodologije procjene ostalih vrsta rizika kako bi cjelovito upravljanje rizicima na razini Grupe bilo što učinkovitije.

RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora, iznosi instrumenata osiguranja i neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz izvedenih financijskih instrumenata

Izloženost riziku druge ugovorne strane	Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora	Iznosi instrumenata osiguranja	Neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz izvedenih financijskih instrumenata
Ugovori koji se odnose na kamatnu stopu	15		22
Ugovori koji se odnose na valute i zlato	70	89	173
Ugovori koji se odnose na vlasničke instrumente			
Repo i obrnuti repo		670	388
UKUPNO	85	759	583

Iznosi izloženosti riziku druge ugovorne strane podvrgnuti su metodi tržišne vrijednosti te na dan 31. prosinca 2013. godine iznose 195 milijuna HRK.

KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik predstavlja rizik koji Grupu i Banku izlaže opasnosti nastupanja gubitka zbog neispunjenja ugovornih obveza klijenata. Sustav upravljanja kreditnim rizikom obuhvaća sve mjere i pravila određene važećim zakonskim propisima i internim aktima kao i proaktivno usklađivanje sa smjericama i najboljim praksama Basel II standarda.

Uloga Sektora upravljanja rizicima i Direkcije za naplatu i upravljanja lošim plasmanima je kontrola u svim dijelovima procesa odobravanja kredita i kasnijeg praćenja kreditnog portfelja. Ovo obuhvaća pregled i procjenu kvalitete kreditnog portfelja, utvrđivanje i reviziju adekvatnosti rezervi za kredite odnosno gubitke, po svakom klijentu zasebno i po cjelokupnom portfelju.

U tu svrhu je na snazi klasifikacija imovine u rizične klase prema internoj ocjeni rizika klijenata koja prati najbolje poslovne prakse upravljanja kreditnim rizikom.

Primjena pristupa zasnovanog na internim sustavima (IRB)

Temeljem zahtjeva Erste&Steiermärkische Bank d.d. od 17.svibnja 2011.godine za izdavanje odobrenja za primjenu pristupa zasnovanog na internim sustavima za izračun iznosa izloženosti ponderiranog kreditnim rizikom podnesenog u skladu s člankom 166. Stavkom 2. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija („NN“, broj 1/09., 75/09., 2/10.), guverner Hrvatske narodne banke na temelju članka 43. Stavka 2. Točke 9. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci („NN“, broj 75/08.), članka 128. Stavka 1. Točke 1. i članka 135.. stavka 1., 4. i 6. Zakona o kreditnim institucijama („NN“, broj 117/08., 74/09., 153/09.) te članka 166. Stavka 3. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija odobrena je primjena pristupa zasnovanog na internim sustavima (u nastavku: IRB pristup) za izračun iznosa izloženosti ponderiranog kreditnim rizikom kako slijedi:

1. Osnovni IRB pristup (FIRB) za izloženosti prema:

- Središnjim državama i središnjim bankama,
- Institucijama i to u odnosu na podkategorije izloženosti institucije/banke, javna državna tijela i financijske institucije koje imaju odobrenje za rad od Hrvatske narodne banke i udovoljavaju bonitetnim uvjetima kao i kreditne institucije,
- Trgovačkim društvima te
- Za izloženosti po vlasničkim ulaganjima-pristup jednostavnog ponderiranja.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Primjena pristupa zasnovanog na internim sustavima (IRB) – nastavak

2. Napredni IRB pristup (AIRB) za izloženosti prema stanovništvu.
3. Odobreno je postupno uvođenje IRB pristupa:
 - U Banci za kategoriju izloženosti prema institucijama, podkategoriju izloženosti lokalna i područna (regionalna) samouprava;
 - U članicama grupe kreditnih institucija kojima je Banka nadređena osoba u grupi kreditnih institucija u RH: Erste Factoring d.o.o. i Erste Bank AD Podgorica.
4. Odobreno je trajno izuzeće, odnosno primjena standardiziranog pristupa za:
 - Pod-kategorije izloženosti: neprofitne pravne osobe javnog sektora koje ne ispunjavaju uvjete za javna državna tijela; leasing tvrtke; osiguravajuća društva; investicijska društva; sve ostale neraspoređene izloženosti
 - Izloženosti prema drugoj ugovornoj strani
 - Izloženosti po vlasničkim ulaganjima u pravne osobe čije kreditne obveze ispunjavaju uvjete za ponder rizika 0% prema standardiziranom pristupu.

Banka je započela s primjenom naprednog pristupa od izvještajnog datuma 30. rujna 2011. godine.

Rejting sustav

Rejting se koristi za mjerenje i određivanje stupnja rizika nepodmirenja obveza klijenta prema banci, a predstavlja vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (engl. probability of default; u nastavku teksta: PD) unutar razdoblja od jedne godine.

Banka ima razvijen sustav dodjele rejtinga klijentima prema kojem se ovisno o kategoriji izloženosti u koju je klijent svrstan, primjenjuju različite rejting metode. Neovisno o kategoriji izloženosti, dodjeljuje se R u slučaju pojave statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane (u daljnjem tekstu default) prema definicijama Basel II smjernica i propisima HNB-a. Svakom klijentu dodjeljuje se HNB i ESB rating.

HNB rating određuje se sukladno Odluci HNB-a u tri rizične skupine, ovisno o procijenjenom stupnju rizika, kako slijedi:

Potpuno nadoknadivi plasmani = rizična skupina A

Djelomično nadoknadivi plasmani = rizična skupina B

Nenadoknadivi plasmani = rizična skupina C.

Svakom klijentu mora biti dodijeljen rejting sa definirane skale. Rejting se dodjeljuje putem određene rejting metode koja je, u pravilu, usklađena sa klasom, odnosno pod-klasom imovine pri čemu su klase imovine razlikuju u cilju smislenije diferencijacije rizika te dosljednu procjenu rizičnih parametara. Unutar sustava dodjeljivanja rejtinga, a ovisno o klasi imovine i pod segmentu u koju je klijent svrstan, primjenjuju se različiti rejting sustavi. Sektor upravljanja rizicima razvija rejting metode za pojedine kategorije izloženosti samostalno ili u suradnji sa Erste Holdingom. Svaki od rejting sustava pokriven je određenim alatom koji se koristi za određivanje rejtinga. Pojedini alati koriste se za više pod segmenata.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Rejting sustav - nastavak

Prikaz rejting kategorija, ovisno o klasi imovine:

Klase imovine	Pod segment	Broj kategorija za klijente koji nisu u statusu neispunjavanja obaveza	Broj kategorija za klijente koji su u statusu neispunjavanja obaveza
Građanstvo	Građanstvo	8	4
	MSD	10	5
Gospodarstvo	Specijalno financiranje	10	5
	Ostalo	13	5
Institucije	Lokalna uprava i samouprava	8	5
	Ostalo	13	5
Država	-	13	5

Rejting se revidira i ažurira:

- Prilikom svakog novog kreditnog zahtjeva te je mjerodavan za određivanje razine odlučivanja,
- Nakon svake izmjene klase imovine klijenta ukoliko je za izračun rejtinga u novoj klasi imovine propisana drugačija rejting metoda ili drugačiji kriteriji u okviru ekspertnog mišljenja,
- Mjesečno na temelju ponašanja klijenta u klasi imovine Retail,
- Po pojavi defaulta,
- Godišnje prilikom reodobrenja,
- Godišnje na temelju financijskih izvještaja,
- Radi promijenjenih okolnosti koje utječu na rejting.

Rejting je potrebno ažurirati u minimalno jednom godišnje iako se nije promijenio u odnosu na trenutno važeći rejting.

Dodijeljeni rejting direktno utječe na razinu odlučivanja, izdvajanje općih rezervi, određivanje cijene i, u određenim slučajevima, maksimalni rok dospijeca za pojedini proizvod te za postavljanje limita. Posljedično, korištenje rejting sustava utječe na cjelokupno upravljanje rizikom Banke.

Erste&Steiermärkische Bank d.d. je u svrhu praćenja cjelokupnog životnog procesa rejting modela te izračuna parametara rizika uspostavila sustav organizacije sa odjelima zaduženim za razvoj i validaciju modela, praćenje sustava i procesa, kontrolu kreditnog rizika, prikupljanje i pohranjivanje relevantnih podataka te uspostavu IT sistema.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Rejting sustav (nastavak)

Svi rejtnzi dizajnirani su tako da je vjerojatnost neispunjavanja obveza (PD) sljedeće rejting kategorije uvijek veća od vjerojatnosti neispunjavanja obveza prethodne uz istovremeno izbjegavanje velike koncentracije klijenata u pojedinoj rejting kategoriji.

Godišnja validacija se također provodi u okviru Erste Holdinga s čime se osigurava neovisnost validacije. Za inicijaciju razvoja modela te koordinaciju i analizu rezultata godišnje validacije korištenih modela zadužena je Direkcija za kvantitativna istraživanja (DKI) unutar Sektora upravljanja rizicima. Ukoliko godišnja validacija ukaže na neadekvatnost nekog od modela, DKI isporučuje prijedlog za promjenom ili ponovnim razvojem.

Banka također uspoređuje svoje rejting modele sa rejtinzima vanjskih kreditnih institucija pri čemu se u slučaju postojanja vanjskog rejtinga isti može uzeti u obzir prilikom određivanja internog rejtinga.

Proces dodjele internih rejtinga

Proces dodjele internih rejtinga uključuje vrste izloženosti, definicije, metode i podatke za procjenu i validaciju vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza (u nastavku: PD) i gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (u nastavku: LGD) i konverzijskih faktora (u nastavku: CCF), uključujući pretpostavke korištene u procjeni navedenih parametara i opise materijalno značajnih odstupanja od definicija statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane.

Početna točka procjene parametara je izračunavanje pojedinih statističkih elemenata koji se koriste za izračun, a relevantni su za pojedinu metodologiju.

Procjene se provode mjesečno, no za izračun kapitalnih zahtjeva ažuriraju se rjeđe, ali minimalno jednom godišnje. Rezultati validacija planirano se dostavljaju barem jedanput godišnje za sve navedene parametre i rejting modele.

PD – vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (probability of default)

Označuje vjerojatnost stupanja druge strane u status neispunjavanja obveza unutar razdoblja od jedne godine.

PD segment je orijentiran na klijenta i čini ga kombinacija rejting sustava i rejtinga kojem klijent pripada.

U Banci za procjenu PD-a postoje 4 osnovna segmenta, koji se još dijele ovisno o rejtingu:

- Stanovništvo (Private individuals)
- Mala i srednja društva – jednostruko knjigovodstvo (Small and medium-sized enterprises – SEB)
- Mala i srednja društva – dvostruko knjigovodstvo (Small and medium-sized enterprises – DEB)
- Tvrtke (Corporate)

Procjena PD-a za ostale kategorije imovine koje su obuhvaćene IRB pristupom se provodi na centralnoj razini. Za izračun vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza, primarno korištena metoda je Lando-Skodeberg.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

PD – vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (probability of default) (nastavak)

Validacija

Proces validacije obuhvaća analizu točnosti procijenjenih PD-a u skladu s trenutnom strukturom portfelja, pretpostavkama modela te osjetljivosti na vanjske utjecaje. Rezultat validacije osigurava pregled pouzdanosti procjena i koristi se kao baza pri predviđanju i prilagodbama pomoću marže konzervativnosti.

LGD – gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (loss given default)

Omjer je gubitka zbog stupanja druge ugovorne strane u status neispunjavanja obveza i iznosa izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza (EAD – exposure at default). Pod gubitkom se smatra ekonomski gubitak koji uzima u obzir vremensku vrijednost novca, uključujući značajne učinke svođenja na sadašnju vrijednost (PV – present value) (diskont), te značajne izravne i neizravne troškove povezane s naplatom za pojedine izloženosti.

LGD procjena u ESB izvedena je na sljedećim kategorijama izloženosti (asset klase):

- Retail – Stanovništvo (Privatne osobe)
- Retail – Pravne osobe

Segmentacija pri procjeni parametra kombinacija je proizvoda i asset klase:

Validacija

Implementirano je nekoliko validacijskih metoda za testiranje točnosti LGD-a.

CCF – konverzijski faktor (credit conversion factor)

Omjer je između trenutačno neiskorištenog iznosa po određenoj vanbilančnoj izloženosti za koji se očekuje da će biti iskorišten u trenutku statusa neispunjavanja obveza i trenutačno neiskorištenog iznosa vanbilančne obveze.

Iznos vanbilančne obveze jednak je limitu, osim ako je limit, koji nije poznat dužniku, veći.

Jedan od minimalnih zahtjeva za primjenu IRB pristupa uz vlastite procjene PD-a i LGD-a, je da je Banka dužna procijeniti iznos izloženosti izloženosti u trenutku defaulta (EAD).

EAD se sastoji od 2 elementa:

- Bilančni iznos (bruto stanje kredita) – trenutno iskorišten bruto dio izloženosti
- Vanbilančni iznos – ugovoren, ali neiskorišten iznos pomnožen odgovarajućim konverzijskim faktorom (CCF).

CCF je mjera koja reflektira potencijalni rizik određenog vanbilančnih ugovora. Drugim riječima, procjenjuje omjer povučenog iznosa (od promatranog trenutka do defaulta) i iznosa koji može biti povučen u promatranom trenutku (*utilization rate*).

Potpuni smisao mjerenja konverzijskog faktora ovisi o promatranoj vrsti proizvoda pri čemu CCF segmentaciju također čini kombinacija asset klase i vrste proizvoda.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Proces validacije

Minimalno jedanput godišnje validiraju se rejting modeli, kao i parametri rizika. Primarna zadaća validacije je pružanje sveobuhvatnih informacija o performansama modela i informacija o tome da li su performanse u skladu s očekivanim i predviđenim pri odobrenju modela. Sekundarna zadaća je ispunjavanje regulatornih i zakonskih obveza. Stoga je metodologija korištena za validaciju u skladu sa minimalnim regulatornim zahtjevima.

Ukupan i prosječan iznos izloženosti razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po kategorijama izloženosti	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja		Dužnički vrijednosni papiri		Klasične izvanbilančne stavke		Izvedeni financijski instrumenti	
	ukupan iznos	prosječan iznos	ukupan iznos	prosječan iznos	ukupan iznos	prosječan iznos	ukupan iznos	prosječan iznos
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	14.710	13.652	6.435	6.390	143	77		
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	409	406	2	2	55	37		
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	2.662	2.417						
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama i međunarodnim organizacijama			385	383				
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	2.374	2.556			12	13	180	173
Izloženosti prema trgovačkim društvima	21.672	21.357	123	132	3.059	3.153	102	86
Izloženosti prema stanovništvu	20.678	20.887			2.446	2.059	2	3
Izloženosti prema vlasničkim ulaganjima	93	104						
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	179	187						
Ostale izloženosti	2.287	2.203						
UKUPNO	65.064	63.769	6.945	6.907	5.715	5.339	284	262

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Geografska podjela izloženosti s obzirom na materijalno značajne kategorije izloženosti

Značajna geografska područja	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Hrvatska	60.220	4.242	4.814	109
Zemlje Europske unije	1.568	2.253	404	175
Ostale europske zemlje	3.151	450	497	
Sjedinjene Američke Države	66			
Ostale zemlje	59			
UKUPNO	65.064	6.945	5.715	284

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili druge ugovorne strane razvrstanih prema kategorijama izloženosti

Politikom upravljanja kreditnim rizikom definirani su maksimalni limiti izloženosti u segmentu izloženosti prema trgovačkim društvima prema pojedinoj vrsti djelatnosti. Izloženost prema vrsti djelatnosti u odnosu na postavljene limite se prati kvartalno u Sektoru upravljanja rizikom. Najveća kreditna izloženost prema klijentu osim prema Republici Hrvatskoj i Hrvatskoj narodnoj banci iznosila je 31. prosinca 2013. godine 998 milijuna HRK (2012.: 777 milijuna HRK) prije i nakon uzimanja u obzir kolaterala i ostalih kreditnih poboljšanja.

Glavne vrste djelatnosti	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Energetika i vodoopskrba	822		121	54
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	11.218	394	203	188
Građevinarstvo	5.584	16	657	7
Hoteli i restorani	1.933		83	4
Informacije i komunikacije	332	2	51	
Javna uprava i obrana	6.784	6.428	201	15
Obrazovanje	57		13	
Ostale uslužne djelatnosti	942		585	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	692		70	
Poslovanje s nekretninama i ostale poslovne usluge	1.213		38	2
Prerađivačka industrija	3.888	15	449	2
Prijevoz i veze	1.609	75	447	
Rudarstvo i vađenje	271		36	
Stanovništvo	20.677		1.909	2
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1.247	10	146	4
Trgovina	5.249	5	659	6
Umjetnost, zabava i rekreacija	186		43	
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	73		4	
Ostalo	2.287			
UKUPNO	65.064	6.945	5.715	284

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti prema preostalom dospijeću razvrstane prema kategorijama izloženosti

Preostalo dospijeće	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	14.710	6.435	143	
do 90 dana	7.998	1.157		
od 91 do 180 dana	563	118		
od 181 dana do 1 godine	1.075	336	51	
> 1 godine	5.074	4.824	92	
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	409	2	55	
do 90 dana	197		1	
od 91 do 180 dana	34		1	
od 181 dana do 1 godine	67		1	
> 1 godine	111	2	52	
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	2.662			
do 90 dana	81			
od 91 do 180 dana	28			
od 181 dana do 1 godine	465			
> 1 godine	2.088			
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama i međunarodnim organizacijama		385		
do 90 dana				
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine		385		
Izloženosti prema institucijama	2.374		12	180
do 90 dana	2.288		1	135
od 91 do 180 dana	14		7	1
od 181 dana do 1 godine	9		1	22
> 1 godine	63		3	22
Izloženosti prema trgovačkim društvima	21.672	123	3.059	102
do 90 dana	8.552		677	12
od 91 do 180 dana	1.463		486	2
od 181 dana do 1 godine	2.541	18	1.156	18
> 1 godine	9.116	105	740	70
Izloženosti prema stanovništvu	20.678		2.446	2
do 90 dana	4.623		1.712	1
od 91 do 180 dana	545		184	
od 181 dana do 1 godine	1.070		503	1
> 1 godine	14.440		47	
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	179			
do 90 dana	179			
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine				
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima	93			
do 90 dana				
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine	93			
Ostale izloženosti	2.287			
do 90 dana	701			
od 91 do 180 dana	11			
od 181 dana do 1 godine	63			
> 1 godine	1.512			
UKUPNO	65.064	6.945	5.715	284

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti kod kojih je izvršeno umanj enje vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravicima vrijednosti po djelatnostima

Glavne vrste djelatnosti	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanj enje (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi ispravaka vrijednosti	Otpisi plasmana	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	(Prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	133	45	11	1	120	1		
Rudarstvo i vađenje	48	16	8		48		1	1
Proizvodnja	901	352	101	8	831	5	1	
Energetika i vodoopskrba	63	13	(4)		62			
Građevinarstvo	1.960	917	248	23	1.950	22	3	(7)
Trgovina	1.261	585	142	16	1.239	4	1	1
Hoteli i restorani	664	214	52	2	503			
Prijevoz i veze	127	59	33	1	84	1		
Bankarstvo i osiguranje	13	11	1		15			
Poslovanje s nekretninama i ostale poslovne usluge	380	166	60		361			
Javna uprava i obrana	12	12	1		18			
Obrazovanje			(1)		1			
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	11	8	(1)		13			
Ostale uslužne djelatnosti	225	131	(27)	5	261	16	2	2
Stanovništvo	2.608	1.684	433	28	1.867	14	3	2
Informacije i komunikacije	76	17	(2)		79			
Umjetnost, zabava i rekreacija	23	11	11					
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	437	178	61	34	447	10	1	(3)
UKUPNO	8.942	4.419	1.127	118	7.899	73	12	(4)

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjenje vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravcima vrijednosti po značajnim geografskim područjima

Značajna geografska područja	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjenje (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi ispravaka vrijednosti	Otpisi plasmana	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	(Prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
Hrvatska	8.617	4.243	1.089	111	7.639	72	11	(3)
Ostale Europske zemlje	255	146	16	7	249	1	1	(1)
Ostale zemlje	57	20	20					
Zemlje Europske unije	13	10	2		11			
UKUPNO	8.942	4.419	1.127	118	7.899	73	12	(4)

Promjene u ispravcima vrijednosti i rezervacijama za izloženosti kod kojih je izvršeno umanjenje vrijednosti

Promjene u ispravcima vrijednosti i rezerviranjima	Početno stanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja	Povećanja ispravaka vrijednosti i rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Smanjenja ispravaka vrijednosti/ ukinuta rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Otpisi na teret ispravaka vrijednosti tijekom izvještajnog razdoblja	Prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklom godinama	Završno stanje
Umanjenje (ispravak) vrijednosti plasmana	3.410	2.282	1.155	118	4	4.419
Rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	16	46	50			12
Ispravci vrijednosti plasmana skupine A na skupnoj osnovi	452	14	22			444
Rezerviranja za izvanbilančne obveze skupine A na skupnoj osnovi	52	2	5			49

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Iznosi izloženosti izračunati korištenjem standardiziranog pristupa i raspoređeni po stupnjevima kreditne kvalitete

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	558	558
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100	883	837
5	100		
6	150	6	6
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		1.447	1.401

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50	449	425
	75		
4	100	13	7
5	100		
6	150	4	4
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		466	436

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema javnim državnim tijelima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	10	10
	10		
2	20		
	35		
3	50	2.652	107
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		2.662	117

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	385	385
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		385	385

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema institucijama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20	349	339
	35		
3	50	248	251
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		597	590

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema trgovačkim društvima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100	4.670	3.734
5	100	42	40
6	150	7	7
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		4.719	3.781

Iznosi izloženosti koje su odbitne stavke od jamstvenoga kapitala	1
---	---

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema stanovništvu (uključujući MSD)

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75	3.853	2.946
4	100	1	1
5	100	94	94
6	150	65	65
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		4.013	3.106

Kategorija izloženosti: Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100	179	179
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		179	179

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Ostale izloženosti

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	902	1.021
	10		
2	20	2	2
	35		
3	50		
	75		
4	100	1.383	1.383
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		2.287	2.406

Iznosi izloženosti po kategorijama izloženosti (prema FIRB ili AIRB pristupu)

Kategorije izloženosti	Iznosi izloženosti prema FIRB pristupu	Iznosi izloženosti prema AIRB pristupu
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	19.841	
Izloženosti prema institucijama	1.968	
Izloženosti prema trgovačkim društvima	19.850	
Izloženosti prema stanovništvu		18.605
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima	93	
Sekuritizacijske pozicije		
Ostala imovina		
UKUPNO	41.752	18.605

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja

Kategorije izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja	Ponderi rizika	Iznosi izloženosti	Iznosi izloženosti ponderirani kreditnim rizikom
Preostali rok do dospeljeća kraći od 2,5 godine		1.800	408
Kategorija 1	50%	4	2
Kategorija 2	70%	108	76
Kategorija 3	115%	14	16
Kategorija 4	250%	126	314
Kategorija 5	0%	1.548	
Preostali rok do dospeljeća jednak ili duži od 2,5 godine		1.203	976
Kategorija 1	70%	103	72
Kategorija 2	90%	539	485
Kategorija 3	115%	20	23
Kategorija 4	250%	158	396
Kategorija 5	0%	383	

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

AIRB pristup – izloženosti prema stanovništvu po skupovima izloženosti

PD	Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom			Ostale izloženosti prema stanovništvu			PD	Izloženosti prema MSD		
	EAD	Ø LGD u %	Ø ponder rizika u %	EAD	Ø LGD u %	Ø ponder rizika u %		EAD	Ø LGD u %	Ø ponder rizika u %
PD1 0,00% - 0,03%	681	29,65%	6,10%	346	29,65%	0,06%	PD1 0,00% - 0,65%	47	39,17%	37%
PD2 0,03% - 0,11%	1.291	29,26%	7,88%	773	29,26%	0,11%	PD2 0,65% - 0,91%	81	40,34%	46%
PD2 0,11% - 0,2%	1.760	29,61%	12,76%	1.886	29,61%	0,16%	PD2 0,91% - 1,15%	74	41,52%	55%
PD2 0,2% - 0,58%	1.420	29,74%	27,36%	2.200	29,74%	0,31%	PD2 1,15% - 1,69%	96	41,38%	68%
PD2 0,58% - 1,45%	745	31,71%	52,80%	1.320	31,71%	0,46%	PD2 1,69% - 2,55%	132	39,96%	79%
PD2 1,45% - 3,23%	503	32,52%	89,27%	888	32,52%	0,55%	PD2 2,55% - 3,55%	137	40,81%	94%
PD2 3,23% - 6,73%	406	32,58%	132,14%	584	32,58%	0,61%	PD2 3,55% - 5,51%	131	39,62%	115%
PD2 6,73% - 15,35%	563	30,13%	170,00%	682	30,13%	0,77%	PD2 5,51% - 7,81%	146	39,45%	108%
PD9 15,35% - 100%	988	32,31%	73,81%	1.004	32,31%	0,47%	PD2 7,81% - 13,96%	27	38,95%	158%
							PD2 13,96% - 24,86%	46	37,81%	204%
							PD9 24,86% - 100%	286	39,79%	20%
Status neispunjavanja obveza	988	32,3%	73,8%	1.004	32%	0,47%	Status neispunjavanja obveza	286	0,0%	0,0%
EAD po skupovima izloženosti	8.357	-	46%	9.683	-	36%		1.203	-	74%
Ukupno EAD prema stanovništvu								18.040		

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Ispravci vrijednosti i rezervacije u izvještajnom razdoblju

Kategorije izloženosti	Ispravci vrijednosti i rezervacije 31.12.2013.	Ispravci vrijednosti i rezervacije 31.12.2012.	Promjena u ispravicima vrijednosti i rezervacijama u%
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama			
Izloženosti prema institucijama			
Izloženosti prema trgovačkim društvima	2.351	1.672	41%
Izloženosti prema stanovništvu	1.183	949	25%
Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	411	294	40%
Ostale izloženosti prema stanovništvu	772	655	18%
• Od čega izloženosti prema MSD	181	132	38%
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima			
Sekuritizacijske pozicije			
Ostala imovina			
UKUPNO	3.534	2.621	35%

Nastavak nepovoljnog kretanja gospodarskih uvjeta u odnosu na kraj 2012.godine odrazilo se na portfelj Banke u vidu pogoršanja distribucije portfelja. Na razini banke stopa statusa neispunjavanja obveza narasla je u prosjeku 17% u usporedbi sa krajem 2012.godine što je za posljedicu imalo povećanje rezervacija za gubitke. Spomenuta gospodarska situacija utjecala je na pad prihoda klijenata što je u segmentu fizičkih osoba dovelo do daljnjeg povećanja stope postotnog opterećenja dugom. Isto tako i prosječna vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini portfelja pokazuje trend rasta tijekom 2013. godine. Sukladno promjenama provedeno je i regularno godišnje ažuriranje stopa izdvajanja rezervacija.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Usporedba procijenjenih i ostvarenih gubitaka po kategorijama izloženosti

Kategorije izloženosti	Gubici na dan 31.12.2013.		Gubici na dan 31.12.2012.	
	Očekivani gubitak (EL)	Ostvareni gubitak	Očekivani gubitak (EL)	Ostvareni gubitak
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	6		5	
Izloženosti prema institucijama	1		1	
Izloženosti prema trgovačkim društvima	2.978	2.351	2.477	1.672
Izloženosti prema stanovništvu	1.367	1.183	672	949
Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	579	411	277	294
Ostale izloženosti prema stanovništvu	788	772	395	655
• Od čega izloženosti prema MSD	240	181	109	132
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima			1	
Sekuritizacijske pozicije				
Ostala imovina				
UKUPNO	4.352	3.534	3.156	2.621

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA

Kolateral je sekundarni izvor naplate potraživanja, a primarni izvor je klijentov novčani tok. Kolaterali predstavljaju zaštitu od kreditnog rizika

Kolaterali su svi instrumenti osiguranja koji su prikupljeni u svrhu naplate potraživanja od klijenta. Kolaterali se prikupljaju osnovom procedura odlukama nadležnog nivoa odlučivanja prilikom donošenja ili izmjena odluke o odobravanju plasmana.

Iznos i vrsta traženog kolaterala ovisi o procijenjenom iznosu kreditnog rizika klijenta. Provedene su smjernice o prihvatljivosti vrste kolaterala i parametara procjene. Redovito se provodi kontrola fer vrijednosti kolaterala. Kod izračuna pokrivenosti kolateralom, iznos pokrivenosti se prilagođava korektivnim faktorom, ovisno o vrsti kolaterala, definiranim internim aktima Banke. U financijskim izvještajima, pokrivenost kolateralom prikazuje se do visine iznosa izloženosti.

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA (NASTAVAK)

Naknadna vrednovanja fer vrijednosti kolaterala provode se kontinuirano u skladu sa propisanom dinamikom. Za stambene nekretnine naknadna vrednovanja se provode statističkim metodama i to na način da se provodi prilagođavanje prethodno utvrđene vrijednosti nekretnine tržišnoj vrijednosti uzimajući u obzir kretanje trendova vrijednosti nekretnina na tržištu. Za nekretnine za koje nije moguće provesti statističko vrednovanje bilo radi prirode nekretnine, bilo radi značajnijeg odstupanja u odnosu na prethodno ili značajne izloženosti Banke prema klijentu, vrednovanje se provodi za pojedinu nekretninu od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja.

Za poslovne nekretnine naknadna vrednovanja se provode od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja jednom godišnje.

Prihvatljivost instrumenata osiguranja procjenjuje se u Direkciji naplate i upravljanja lošim plasmanima u suradnji sa Sektorom upravljanja rizicima. Metode koje se primjenjuju pri vrednovanju instrumenata osiguranja rezultati su empirijskog istraživanja i iskustva Sektora upravljanja rizicima i Direkcije naplate i upravljanja lošim plasmanima te se kontinuirano revidiraju.

Internim aktima su propisana pravila i procedure prihvaćanja kolaterala, kao i evidencija i monitoring njihove vrijednosti.

Za potrebe smanjenja kreditnog rizika Banka koristi slijedeće vrste kreditne zaštite:

- materijalu kreditnu zaštitu
 - nekretnine
 - novčane depozite
 - vrijednosne papire Republike Hrvatske ili banaka
 - pokretnine
 - bilančno netiranje

Banka uzima pozitivne učinke netiranja prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva.

- nematerijalnu kreditnu zaštitu
 - garancije Republike Hrvatske ili banaka

Osnovni pružatelji jamstava/garancija su klijenti dostatne kreditne kvalitete sukladno sa OAJKKI.

Upravljanje kolateralima provodi se:

- kontrolama pojedinačnih instrumenata u okviru procesa priznavanja i vrednovanja
- praćenje vrijednosti i kontinuirano vrednovanje
- praćenja i izvještavanja o koncentracijskom riziku i riziku velike izloženosti prema davateljima kolaterala kolaterala i pružateljima nematerijalne kreditne zaštite te izvještava o istima u skladu sa Odlukom o velikim izloženostima kreditnih institucija.
- unapređenjem sustava monitoringa

Kolaterali su prihvatljivi u slučaju da ispunjavaju uvjete propisane Odlukom o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija.

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA (NASTAVAK)

Iznosi izloženosti s obzirom na primijenjene tehnike smanjenja kreditnog rizika – Standardizirani pristup

Kategorije izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita	
	Iznosi izloženosti pokriveni financijskim kolateralom	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite	Iznosi izloženosti pokriveni garancijama/ jamstvima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	6			
Izloženosti prema javnim državnim tijelima			2.597	
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	10			
Izloženosti prema trgovačkim društvima	317			
Izloženosti prema stanovništvu	23			
UKUPNO	356		2.597	

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA (NASTAVAK)

Iznosi izloženosti s obzirom na primijenjene tehnike smanjenja kreditnog rizika (isključujući sekuritizacijske pozicije) – IRB pristup

Kategorije izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita	
	Iznosi izloženosti pokriveni financijskim kolateralom	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite	Iznosi izloženosti pokriveni garancijama/jamstvima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama				
Izloženosti prema institucijama	931			
Izloženosti prema trgovačkim društvima	454	3.915	1.089	
Izloženosti prema stanovništvu	869	9		
Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	309	2		
Ostale izloženosti prema stanovništvu	560	7		
• Od čega izloženosti prema MSD	43	8		
UKUPNO	2.254	3.924	1.089	

Knjigovodstvena vrijednost restrukturiranih kredita po vrstama financijske imovine

Restrukturirana financijska imovina predstavlja kredite koji bi bili dospjeli ili bi imali umanjeње vrijednosti da uvjeti kredita nisu izmijenjeni.

Knjigovodstvena vrijednost restrukturirane financijske imovine prikazana je u Godišnjem izvješću 2013. (bilješka 43.2.) objavljenom na internet stranicama Banke www.erstebank.hr.

RIZIK LIKVIDNOSTI

Banka definira rizik likvidnosti u skladu s načelima utvrđenima od strane Bazelskog odbora za nadzor banaka i Hrvatske narodne banke. Sukladno tome napravljena je razlika između tržišnog likvidnosnog rizika, koji predstavlja rizik da pravni subjekti Grupe neće moći jednostavno netirati ili eliminirati poziciju po tržišnoj cijeni zbog nedovoljno razvijenog tržišta ili tržišnih poremećaja te likvidnosnog rizika financiranja, koji predstavlja rizik da Grupa neće biti u stanju učinkovito ispuniti bilo očekivane i neočekivane trenutne i buduće potrebe za novčanim sredstvima, te potrebe za instrumentima osiguranja bez da utječe na dnevno poslovanje ili na financijski rezultat Grupe. Rizik financiranja likvidnosti nadalje se dijeli na rizik insolventnosti i strukturni rizik likvidnosti. Prvi je kratkoročni rizik neispunjenja trenutnih ili budućih platnih obveza u cijelosti, na vrijeme i na gospodarski opravdan način, dok je strukturni rizik likvidnosti dugoročni rizik gubitaka uslijed promjene troška vlastitog refinanciranja Grupe ili kamatne marže.

Upravljanje, nadzor i praćenje

Upravljanje rizikom likvidnosti unutar Grupe se odnosi na definiranje odgovornosti svih zainteresiranih strana u okviru rizika likvidnosti i na glavne dokumente kojima se definiraju načela i postupci za upravljanje. Prvi dio predstavlja prikaz pregleda dokumenata uključenih u okvir upravljanja rizikom likvidnosti kao i trenutačne odgovornosti svih zainteresiranih strana kod upravljanja rizikom likvidnosti, a to su: Nadzorni odbor, Uprava, ALCO odbor, OLC odbor, Sektor računovodstva i kontrolinga, Sektor financijskih tržišta, Sektor upravljanja rizicima, Služba upravljanja aktivom i pasivom, Služba unutarnje revizije i ostale uključene organizacijske jedinice.

Upravljačka struktura se odnosi na sljedeće organizacijske jedinice kao i upravljačka tijela unutar Grupe:

Funkcije upravljanja rizikom likvidnosti:

Nadzorni odbor kreditne institucije treba:

- dati odobrenje Upravi kreditne institucije za strategiju i politiku o upravljanju rizikom likvidnosti;
- dati odobrenje Upravi za organizacijsku strukturu kreditne institucije.

Uprava kreditne institucije odgovorna je za:

- postavljanje jasno definiranih i ujednačenih linija odgovornosti, za upravljanje i izvještavanje o riziku likvidnosti;
- osiguranje zadovoljavajućeg broja zaposlenika s odgovarajućim stručnim znanjem i iskustvom koji će biti uključeni u sustav upravljanja rizicima;
- odobrenje te periodičko (najmanje jednom godišnje) ispitivanje i unapređenje strategije i politike upravljanja rizicima;
- uspostavu učinkovitog internog kontrolnog sustava koji uključuje i odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke;
- uspostavu učinkovitog sustava kontrole rizika, usklađenosti i internih revizijskih funkcija;
- uspostavu plana postupanja u skladu s Člankom 11. Odluke o upravljanju likvidnosnim rizikom. te praćenje mjera definiranih Planom postupanja u kriznim situacijama..

RIZIK LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

Viši rukovodeći kadar izravno je odgovoran Upravi kreditne institucije, posebice za:

- provedbu strategije i politike o upravljanju rizikom likvidnosti;
- uspostavu i održavanje procesa upravljanja rizicima;
- uspostavu postupaka i prikupljanje uputa i smjernica za obavljanje poslovnih aktivnosti kreditne institucije koje za posljedicu imaju izlaganje riziku;
- održavanje učinkovitosti internih kontrola koje čine sastavni dio sustava upravljanja rizicima;
- uspostava odgovarajućih postupaka procjene učinka uvođenja novih proizvoda na izloženost riziku kreditne institucije.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za:

- kontinuirano i brzo utvrđivanje i mjerenje procjene rizika likvidnosti i izvještavanje o rizicima likvidnosti u skladu s valjanim eksternim i internim pravilima;
- izrada metodologije za mjerenje rizika likvidnosti u suradnji sa Sektorom financijskih tržišta, Sektorom računovodstva i kontrolinga te Službom upravljanja aktivom i pasivom;
- izradu prijedloga Pravilnika o upravljanju rizikom likvidnosti i Politike o upravljanju rizikom likvidnosti te predlaganje istih članovima ALCO odbora i Uprave Banke.

Sektor gospodarstva, Sektor građanstva i ostale organizacijske jedinice unutar Banke odgovorne su za:

- provedbu odluka ALCO odbora i
- brzu dostavu razvojnih projekcija klijenata kao i sve ostale informacije na zahtjev Sektora računovodstva i kontrolinga, Sektora financijskih tržišta te Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Sektor računovodstva i kontrolinga odgovoran je za:

- pravovremeno i ispravno izvještavanje Hrvatske narodne banke i ostalih eksternih korisnika, sukladno zakonskim uredbama i odlukama koje uređuju područje likvidnosti;
- dostavljanje Službi upravljanja aktivom i pasivom i ostalim organizacijskim jedinicama Banke svih izvješća podložnih analizi upravljanja rizikom likvidnosti.

Služba upravljanja aktivom i pasivom odgovorna je za:

- implementaciju Politike o upravljanju rizikom likvidnosti u suradnji sa Sektorom financijskih tržišta, izradu prijedloga godišnje Strategije likvidnosti, i Plana postupanja u kriznim situacijama
- suradnju sa Sektorom upravljanja rizicima te Sektorom financijskih tržišta na ažuriranju Politike o upravljanju rizikom likvidnosti, te provedba i revizija metoda, modela, i ostalih internih akata iz područja upravljanja rizikom likvidnosti.
- strukturiranje i upravljanje bilancom banke u skladu sa strateškim ciljevima i smjernicama, te odlukama ALCO odbora,
- upravljanje rezervom likvidnosti i poboljšanje likvidnosti u kriznim situacijama
- usklađenost sa zakonskim odredbama i internim limitima u pogledu rizika likvidnosti, i izrada akcijskih planova ukoliko su limiti probijeni

TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizici predstavljaju potencijalne učinke koje vanjski utjecaji imaju na vrijednost imovine, obveza i izvanbilančne pozicije Banke, a uzrokuju ga promjene cijena odnosno kretanja na financijskim tržištima i kao takav u sebi sadrži:

- Kamatni rizik
- Valutni rizik
- Rizik ulaganja u vrijednosne papire.

Mjerenje i kontrola izloženosti te uspostavljanje limita izloženosti definirani su internim aktima, politikama i pravilnicima Sektora upravljanja rizicima. Kontrolu izloženosti tržišnim rizicima Sektor upravljanja rizicima provodi kroz sustav limita VaR, kao i kroz sustav limita osjetljivosti (PVBP, FX Delta i Stop Loss).

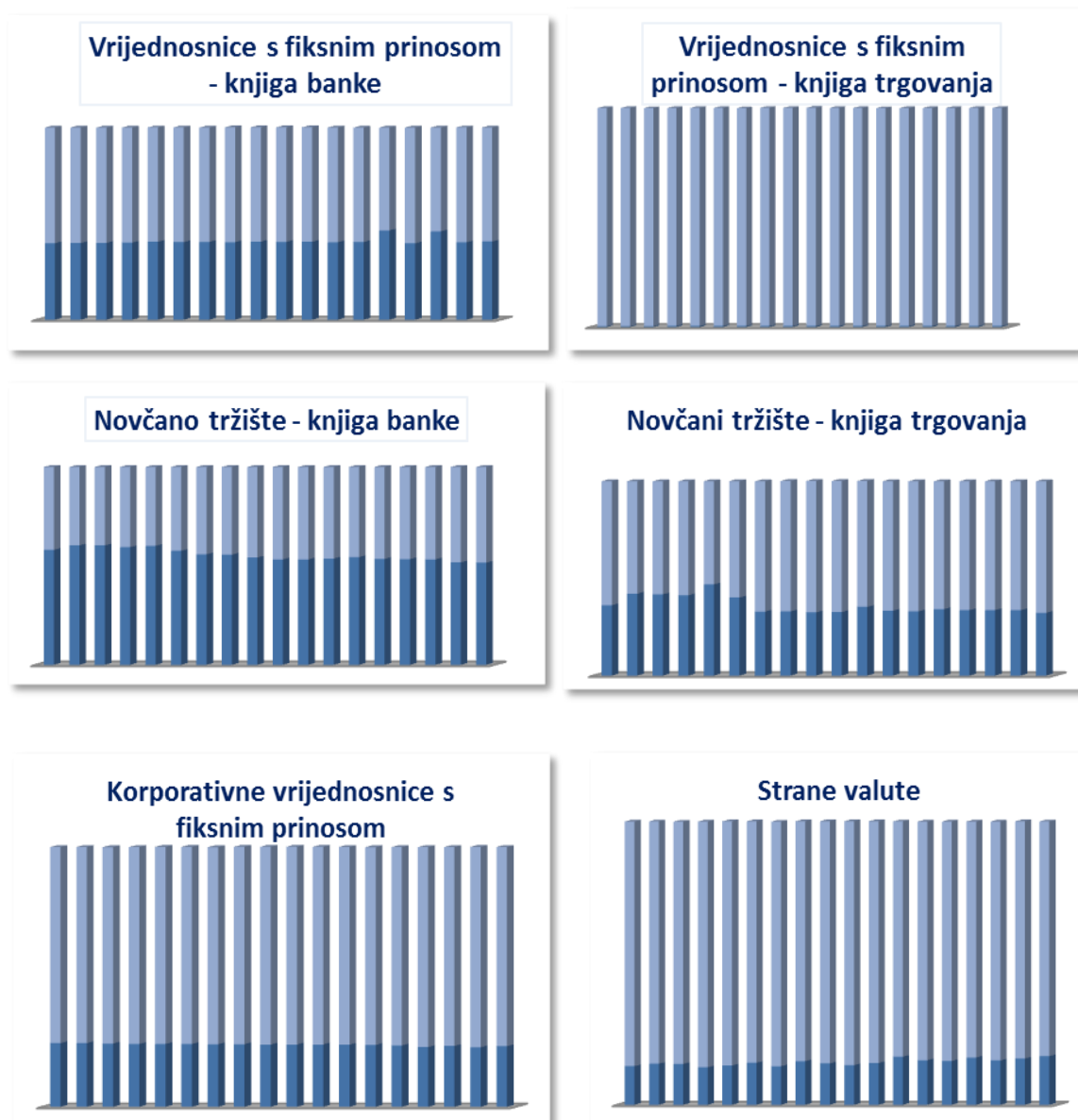
Rizičnost vrijednosti

Rizičnost vrijednosti (eng. Value at Risk u daljnjem tekstu „VaR“) je pokazatelj kojim se mjeri potencijalni maksimalni gubitak iz portfelja u određenom razdoblju zbog promjene cijena njegovih dijelova, a na osnovi podataka iz prošlosti. Osnovna ideja povijesne metode ovog modela koju Banka koristi jest uzimanje u obzir trenutnog portfelja te ponovo ocjenjivanje njegove tržišne vrijednosti na osnovu tržišnih cijena iz prethodnih dana. Kamatni VaR izračunava maksimalni gubitak uz zadanu razinu pouzdanosti koji Banka može pretrpjeti u zadanom vremenskom roku.

U skladu sa strukturom VaR limita uspostavljeni su 99% dnevni VaR limiti na ukupnu knjigu trgovanja kao i pojedinačno na novčano tržište, poslove sa vrijednosnicama fiksnog prinosa, poslove sa stranim valutama i udjele. Također su uspostavljeni i VaR limiti na korporativne vrijednosnice s fiksnim prinosom, novčano tržište u knjizi banke, novčano tržište u knjizi trgovanja i vrijednosnice s fiksnim prinosom u knjizi banke i u knjizi trgovanja. Iskorištenost limita prati se dnevno.

	Limit (HRK)	Izloženost	Najviša	Najniža
Knjiga banke – vrijednosnice s fiksnim prinosom	31	12	14	12
Knjiga trgovanja – vrijednosnice s fiksnim prinosom	2			
Korporativne vrijednosnice s fiksnim prinosom	3	1	1	1
Strane valute	1			
Novčano tržište knjige banke	10	1	1	1
Novčano tržište knjige trgovanja	1			
Ukupno knjiga trgovanja	2	1	2	1

TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

Price Value of a Basis Point

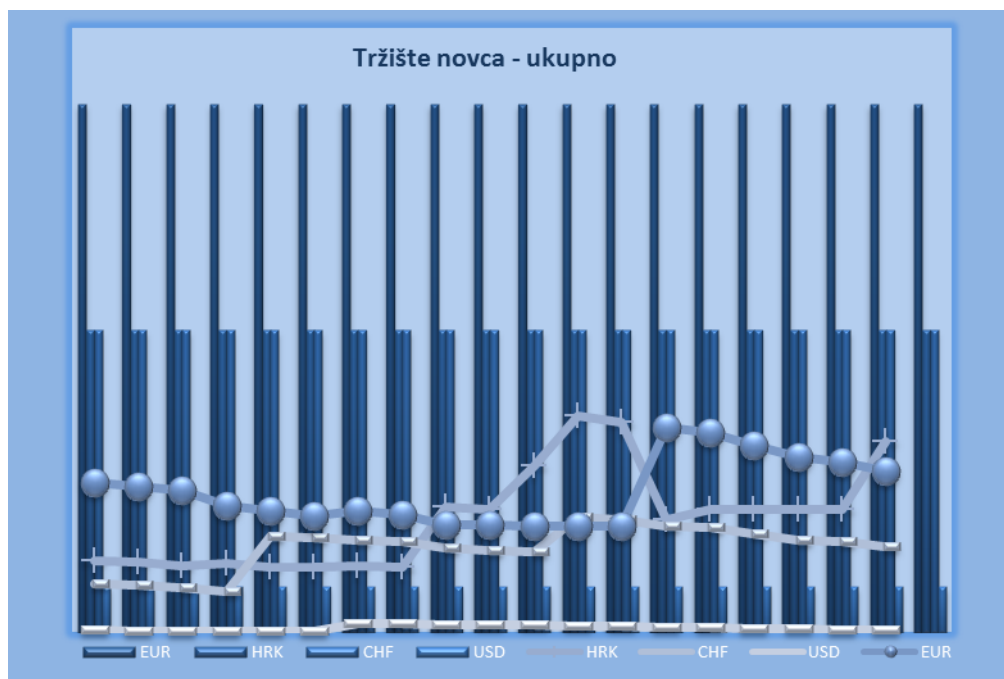
Price Value of a Basis Point (PVBP) je mjera osjetljivosti - promjene vrijednosti portfelja prouzročenog povećanjem krivulja kamatnih prinosa za 1 bazni poen, a formula za izračun je:

$$PVBP = -D_m \cdot \text{Tržišna vrijednost obveznice} \cdot 0,0001$$

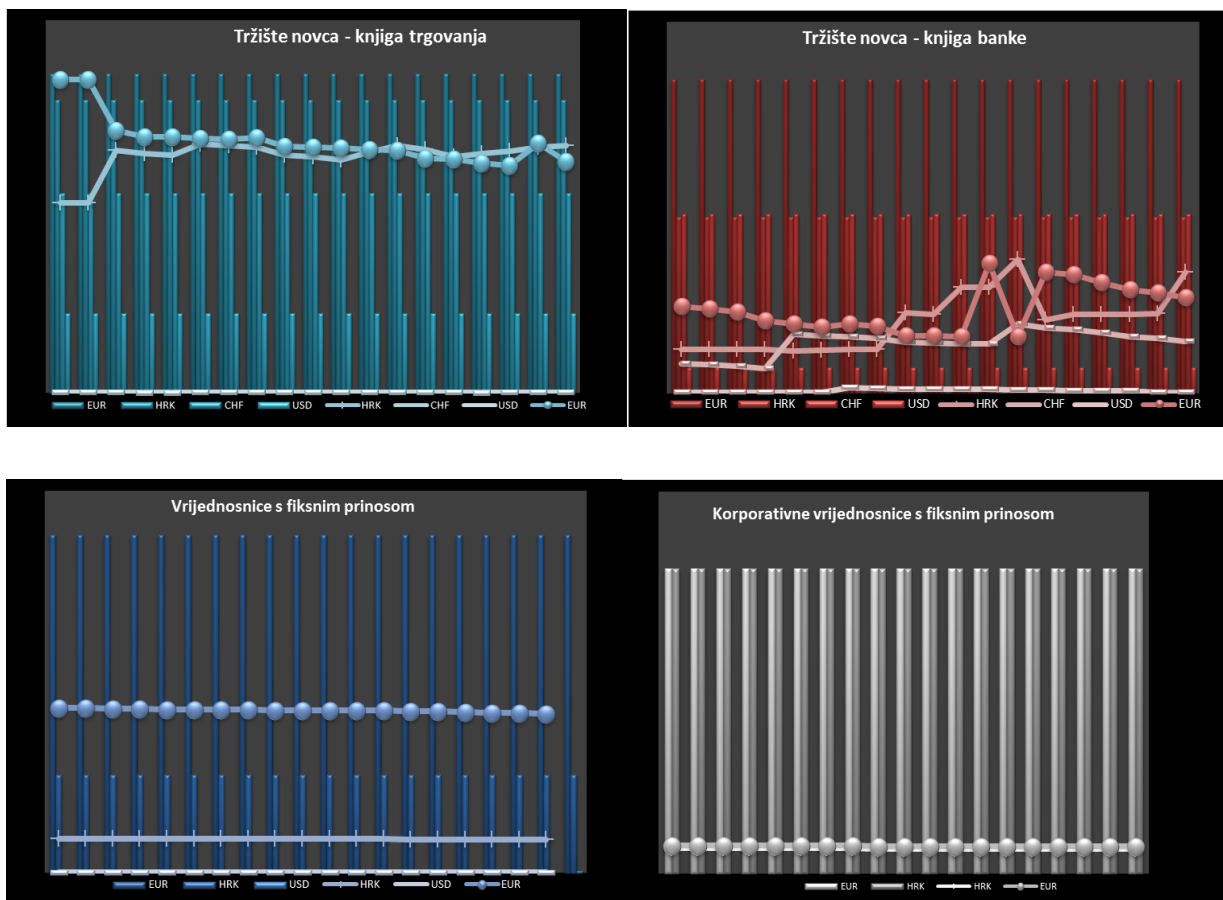
Gdje je D_m Modified duration;

$$D_m = \left(\frac{\partial P}{\partial y} \right) / (1+y)$$

U svrhu kontrole knjige trgovanja uspostavljeni su PVBP limiti, zasebno za novčano tržište te za tržište vrijednosnica. Nadalje, u smislu kontrole deskova u Sektoru financijskih tržišta i investicijskog bankarstva uvedeni su i PVBP limiti po deskovima; desk za tržište vrijednosnica s fiksnim prinosom, desk za novčano tržište, desk za tržište stranim valutama. Također su uvedeni i PVBP limiti na dionice te korporativne vrijednosnice s fiksnim prinosom.

TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

Ostali portfelji su imali iskorištenost limita od 0%.

FX Delta prikazuje delta izloženost Banke (spot plus delta pozicija za opcije) valutnom riziku. U skladu s tim Banka ima FX Delta limite za sve značajnije valute pojedinačno kao i za ukupnu deviznu poziciju Banke.

Stop Loss kalkulacija pokazuje maksimalni gubitak kojeg Banka po individualnim portfeljima trgovanja može tolerirati na mjesečnoj te na godišnjoj razini. Banka u tom kontekstu ima uspostavljene mjesečne i godišnje Stop Loss limite pojedinačno za novčano tržište, tržište vrijednosnica sa fiksnim prinosom i za poslove sa stranim valutama.

TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

Simulacija neto kamatnih prihoda

Simulacija neto kamatnih prihoda za 2014. godinu pokazuje da će u slučaju rasta kamatnih stopa za 1% doći do rasta neto kamatnih prihoda za 5% ili 77 milijuna kuna. Uzrok tomu jest aktiva koja ima kraće razdoblje promjene kamatnih stopa u promatranom periodu.

Simulacija neto kamatnih prihoda za 2014. godinu na temelju podataka od 31. prosinca 2013.:

	EUR	CHF	HRK	UKUPNO	u %
izravan paralelan utjecaj plus 200 bp	129,4	(17,5)	43,8	155,7	11%
izravan paralelan utjecaj plus 100 bp	64	(8,9)	21,5	76,6	5%
izravan paralelan utjecaj minus 100 bp	(33,4)	-	(32,9)	(66,3)	(5%)
izravan paralelan utjecaj minus 200 bp	(37,4)	-	(61,5)	(98,9)	(7%)

Kamatni rizik u knjizi banke

Pod kamatnim rizikom u knjizi banke razlikujemo sljedeće podvrste kamatnog rizika:

- 1) Rizik ročne neusklađenosti (engl. repricing risk) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog vremenske neusklađenosti dospijeća (za fiksne kamatne stope) i ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (za promjenjive kamatne stope) pozicija knjige banke
- 2) Rizik krivulje prinosa (engl. yield curve risk) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog promjene oblika i nagiba krivulje prinosa
- 3) Rizik osnovice (engl. basis risk) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog razlike referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim karakteristikama u odnosu na ročnost ili vrijeme do sljedeće promjene kamatne stope.
- 4) Rizik opcije (engl. optionality risk) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog opcija ugrađenih u kamatno osjetljive pozicije (npr. kredite s mogućnošću prijevremene otplate, depozite s mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.).

Pod upravljanjem rizikom promjene kamatnih stopa podrazumijeva se provođenje mjera i odluka kojima je cilj minimiziranje negativnog utjecaja stavaka bilance osjetljivih na promjene kamatnih stopa na stabilnost Banke odnosno optimiziranje ukupnog kamatnog prihoda Banke (kratkoročni aspekt). Osim toga, prati se i utjecaj kretanja kamatnih stopa na pretpostavljenu ekonomsku vrijednost kapitala Banke (dugoročni aspekt).

Kamatni rizik u poslovanju Banke može se dvojako promatrati:

- a kroz strukturnu izloženost knjige banke riziku promjene kamatne stope te
- b. kroz operativnu izloženost banke riziku kamatne stope preko pozicija u kamatno osjetljivim instrumentima na valutnom, novčanom te tržištu obveznica, odnosno izloženost kamatnom riziku pozicija knjige trgovanja.

Na određivanje visina kamatnih stopa u Banci utječu sljedeći parametri:

- cijena izvora sredstava koja uključuje i regulatorne troškove (važeći zakonski propisi u Republici Hrvatskoj - visina obvezne pričuve, valuta izdvajanja obvezne pričuve, minimalno potrebna devizna potraživanja, itd.)
- kretanje tržišnih kamatnih stopa za HRK i ostale materijalno značajne valute u Banci (EUR, USD, CHF),
- rizik refinanciranja/kreditni rizik Banke ,
- rizik refinanciranja/kreditni rizik zemlje
- preostala ročnost pozicija knjige banke,
- ročna neusklađenost pozicija banke u promjenjivosti kamatnih stopa
- konkurencija na tržištu,
- strategija poslovanja Banke,
- valuti pozicije knjige Banke
- zakonski propisi (zadovoljenje propisanih instrumenata osiguranja),
- ostalo.

Izloženost Banke kamatnom riziku u knjizi banke u odnosu na JK je za izvještajni datum bila:

VALUTA	KAMATNI ŠOKOVI
HRK	1%
EUR	1%
CHF	0%
USD	1%
OMJER %JK	2,79%

VLASNIČKA ULAGANJA

Izloženosti po vlasničkim ulaganjima za koje Banka koristi jednostavan pristup ponderiranja

Skupine vlasničkih ulaganja	Ponderi rizika	Iznosi izloženosti	Iznosi izloženosti ponderirani kreditnim rizikom
Vlasnička ulaganja koja kotiraju na burzi	290%	42	121
Ostale izloženosti po vlasničkim ulaganjima	370%	52	192

Vlasnička ulaganja u knjizi banke

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Usporedba	
	Bilančni iznos	Tržišna cijena
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije	4	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	4	
Vlasnička ulaganja u financijske institucije	80	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	74	
koja kotiraju na burzi	6	6
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva	16	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	13	
koja kotiraju na burzi	3	3
Vlasnička ulaganja u ostale institucije		
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima		

Vrijednost kotirajućih vlasničkih instrumenata mjeri se po fer vrijednosti na temelju kotiranih cijena, a fer vrijednost nekotirajućih vlasničkih instrumenata procjenjuje se primjenom odgovarajućeg omjera između cijene i zarade, odnosno cijene i novčanog toka prilagođenog na način da odražava specifične okolnosti vezane za izdavatelja.

OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik jest rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sustava ili vanjskih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, dok istovremeno isključuje strateški rizik.

Sustav upravljanja operativnim rizikom obuhvaća sljedeće:

1. Strategiju preuzimanja i upravljanja operativnim rizikom
2. Politiku i interne akte kojima su definirana opća pravila, odnosno načela, postupci i metode za upravljanje operativnim rizikom
3. Organizacijski ustroj, odnosno struktura, te resurse za upravljanje operativnim rizikom
4. Proces upravljanja operativnim rizikom koji uključuje:
 - Identificiranje,
 - Mjerenje (procjenjivanje),
 - Ovladavanje,
 - Praćenje i
 - Izvješćivanje;
5. Upravljanje kontinuitetom poslovanja;
6. Utvrđivanje i održavanje adekvatnosti jamstvenog kapitala za operativni rizik.

Proces upravljanja operativnim rizikom

Identificiranje operativnog rizika podrazumijeva utvrđivanje postojanja značajnog operativnog rizika. Značajnim operativnim rizikom smatra se onaj operativni rizik koji može imati materijalno značajan utjecaj na financijski rezultat i/ili na imovinu Grupe. Grupa identificira operativne rizike, odnosno utvrđuje postojanje značajnih operativnih rizika, u svim svojim aktivnostima, proizvodima i procesima. Mjerenje (procjenjivanje) operativnog rizika podrazumijeva prikupljanje i analiziranje relevantnih podataka o identificiranom operativnom riziku na temelju čega se zaključuje o mjeri odnosno razini operativnog rizika. Grupa mjeri (procjenjuje) identificirane operativne rizike u svim svojim aktivnostima, proizvodima i procesima.

Ovladavanje operativnim rizikom provodi se za identificirane operativne rizike u svim aktivnostima, proizvodima i procesima Grupe.

Ovladavanje operativnim rizikom podrazumijeva preventivne i korektivne aktivnosti, odnosno metode, kriterije i postupke s ciljem prihvaćanja, izbjegavanja, smanjenja ili prijenosa utvrđenog rizika.

- **Izbjegavanje** podrazumijeva nepoduzimanje određenih aktivnosti kako bi se izbjegao operativni rizik koji bi se pojavio kao posljedica predmetnih aktivnosti.
- **Smanjivanje i kontroliranje** podrazumijeva unapređenje poslovnih procesa i praksi i/ili uvođenje kontrola koje imaju za cilj umanjivanje operativnog rizika.
- **Prenošenje** podrazumijeva prijenos operativnog rizika na treće osobe putem osiguranja ili drugih specifičnih financijskih instrumenata.
- **Prihvaćanje** podrazumijeva donošenje formalne odluke o prihvaćanju operativnog rizika od strane nadležnih tijela ili organizacijskih dijelova Banke.

OPERATIVNI RIZIK (NASTAVAK)

Praćenje izloženosti operativnom riziku podrazumijeva redovito analiziranje rezultata identificiranja i mjerenja (procjenjivanja) operativnog rizika te informacije o aktivnostima ovladavanja operativnog rizika. Izloženost operativnom riziku utvrđuje se primjenom metoda identificiranja i mjerenja (procjenjivanja) operativnog rizika.

Banka na redovnoj bazi sastavlja izvješće o sustavu upravljanja operativnim rizikom. Cilj izvještavanja o operativnom riziku je pružanje podrške za učinkovito upravljanje operativnim rizikom na svim bančnim razinama odgovornosti.

Banka kroz proces upravljanja operativnim rizikom isto tako ima za cilj osigurati adekvatno upravljanje:

Upravljanje kontinuitetom poslovanja

Banka je uspostavila proces upravljanja kontinuitetom poslovanja kojim se osigurava kontinuitet poslovanja i ograničavaju gubici u slučaju havarija odnosno događaja koji znatno narušavaju ili dovode do prekida poslovanja. Proces je integriran sa sustavom upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS).

Banka je usvojila planove kontinuiteta poslovanja, izrađene na temelju procjene rizika i analize utjecaja na poslovanje a kojima se osigurava kontinuitet poslovanja odnosno pravovremena ponovna uspostava poslovno kritičnih aktivnosti Banke u slučajevima znatnijeg narušavanja ili prekida poslovanja. Planovi se redovito ažuriraju i testiraju.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja sastavni je dio upravljanja korporativnom sigurnošću, u opsegu Banke. Odjel upravljanja kontinuitetom poslovanja i upravljanja krizom aktivno surađuje sa drugim kontrolnim funkcijama unutar Banke.

Adekvatnost kapitala

Banka za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik primjenjuje Standardizirani pristup sukladno dijelu 3. Glave IV. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija, dok članice Grupe primjenjuju Jednostavni pristup sukladno dijelu 2. Glave IV. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija.

Banka je osigurala adekvatnost kapitala za operativni rizik na način da u svakom trenutku, iznos kapitala za operativni rizik je adekvatan vrstama, opsegu i složenosti usluga koje Grupa pruža i operativnom riziku kojemu je izložena ili bi mogla biti izložena u pružanju tih usluga.

PRIMICI RADNIKA

Primici radnika definirani su Politikom primitaka koju je donijela Uprava Banke, te usvojio Nadzorni odbor Banke u lipnju 2013. godine.

Politika primitaka pruža okvir za fiksno i varijabilno nagrađivanje radnika, a osnova za njenu izradu je važeći Zakon o kreditnim institucijama, Odluka o primicima radnika i važeća Politika o varijabilnom nagrađivanju Erste Grupe.

Politika primitaka odnosi se na sve radnike Banke i društava koje Banka konsolidira. Odnosi se na sve primitke u novcu ili naravi, fiksne ili varijabilne, koje Banka isplaćuje radnicima u zamjenu za poslove koje radnici obavljaju za Banku, iako je u Politici poseban naglasak stavljen na varijabilne primitke.

U svrhu definiranja Politike primitaka, provedena je analiza rizika Banke i povezanih društava te je utvrđeno da je Banka značajna s aspekta primjene Odluke o primicima radnika, a što je i u skladu s člankom 4., stavkom 5 Odluke o primicima radnika. Pri analizi društava koja Banka konsolidira, Erste Card Club d.d., Erste Factoring d.d. i Erste Bank Podgorica, su identificirani kao najznačajnija društva s aspekta utjecala na ukupni kapital i profil rizičnosti Banke. Kako bi se uskladila s najboljim tržišnim praksama, analizirajući rizike i zaposlenike na koje bi se mogli primijeniti specifični zahtjevi, Banka je uzela u obzir internu organizaciju tih društava na isti način kao što je to učinila za Banku, opseg i kompleksnost poslovanja, odgovornosti zaposlenika, mogućnost donošenja poslovnih odluka, radeći razliku između radnih mjesta koja imaju značajniji materijalan utjecaj od radnih mjesta podrške koji nemaju utjecaja ili imaju mali utjecaj ili ne mogu donositi poslovne odluke koje bi vodile u preveliko preuzimanje rizika. Također su uzeti u obzir i drugi kriteriji, kao što su uvjeti na tržištu rada i konkurentnost.

S obzirom na gore navedeno i na činjenicu da gore navedena društva imaju veličinu aktive koja je manja od 20% ukupne aktive Banke i RWA manji od 20% ukupne RWA Banke, utvrđeno je da ova društva ne mogu značajno utjecati na rizični profil Banke sukladno Odluci o primicima.

Politika primitaka definira opće zahtjeve, koji se primjenjuju na sve radnike, i specifične zahtjeve, koji se primjenjuju na radnike čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke.

Kriteriji za određivanje i isplatu varijabilnih primitaka povezani su sa stupnjem ostvarivanja unaprijed zadanih godišnjih ciljeva. Kod određivanja ukupnog iznosa predviđenog za varijabilne primitke, odnosno ukupne bonusne mogućnosti, Banka uzima u obzir, osim ugovorene bonusne mogućnosti radnika i trenutno važeće smjernice i odluke, ukupan učinak Banke i relevantne rizike kojima je Banka izložena.

Varijabilni primici isplaćuju se za održivu uspješnost prilagođenu rizicima. Varijabilni primici bit će dodijeljeni i isplaćeni samo u slučaju da je takva isplata održiva u odnosu na financijsku situaciju Banke i opravdana u odnosu na učinak pojedine poslovne jedinice, odnosno pojedinog radnika. U slučaju da isplata nije održiva ili da ne odražava učinak, takva varijabilna nagrada neće biti isplaćena ili će biti zadržana.

PRIMICI RADNIKA (NASTAVAK)

Ciljevi za radnike na koje se primjenjuju specifični zahtjevi dogovaraju se na početku razdoblja procjene, odnosno u sklopu procesa upravljanja učinkom, kao i za ostale radnike Banke. Ciljeve za ovu kategoriju radnika odobrava Uprava Banke, odnosno Nadzorni odbor. Ciljevi su kvalitativni i kvantitativni, a njima se mjeri učinak Banke, specifičnog posla za koji su takvi radnici odgovorni, te njihovi individualni ciljevi vezani za način upravljanja, a koji su povezani s očekivanim kompetencijama.

Za određivanje radnika koji imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke, Banka je u obzir uzela njihov utjecaj na promjenu cjelokupne rizičnosti Banke, odnosno u obzir je uzeta unutarnja organizacijska struktura Banke, postavljeni limiti, određene razine odlučivanja te utjecaj na promjenu kapitalnih zahtjeva. U skladu s tim utvrđeni su radnici na koje se primjenjuju specifični zahtjevi, a to su:

- 1) Uprava Banke: Predsjednik Uprave, zamjenik predsjednika Uprave, članovi Uprave
- 2) direktor Sektora građanstva
- 3) direktor Sektora gospodarstva
- 4) direktor Sektora upravljanja rizicima
- 5) direktor Sektora financijskih tržišta
- 6) direktor Sektora računovodstva i kontrolinga
- 7) direktor Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Ocjena uspješnosti za radnike na koje se primjenjuju specifični zahtjevi mora se odnositi na višegodišnje razdoblje kako bi se osiguralo da se proces ocjenjivanja temelji na dugoročnoj uspješnosti. Sukladno tome, za osobe koje su identificirane kao radnici koji preuzimaju rizik, Banka će odgoditi 40% varijabilnog dijela primitaka na razdoblje od 3 do 5 godina. Razdoblje odgode će za članove Uprave iznositi 5 godina, a za sve ostale radnike koji su identificirani kao osobe koje preuzimaju rizik, 3 godine. 50% varijabilnog dijela primitka koji se odgađa i 50% varijabilnog primitka koji se isplaćuje odmah, biti će isplaćen u instrumentima. Instrument za koji se veže isplata 50% varijabilnog dijela primitaka odnosi se na fantomske dionice Erste Group Bank AG, prema prosječnoj cijeni dionice tijekom poslovne godine za koju se dodjeljuje varijabilni primitak, s tim da se najveća moguća vrijednost ograničava na onu vrijednost koja je vrijedila na dan utvrđivanja primitaka. Dodijeljene fantomske dionice moraju se zadržati tijekom razdoblja zadržavanja od 1 godine.

PRIMICI RADNIKA (NASTAVAK)

Iznosi ukupnih primitaka po poslovnim područjima

Poslovna područja	Broj radnika kojima se primici dodjeljuju	Fiksni primici	Varijabilni primici
Uprava	5	9	2
Ostali	6	4	2
UKUPNO	11	13	4

Ukupni primici raščlanjeni na kategorije radnika

Primici	Članovi uprave i višeg rukovodstva	Ostali radnici čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti kreditne institucije	Ukupno
Iznos primitaka	17		17
Fiksni primici	13		13
Varijabilni primici	4		4
Broj radnika kojima se primici dodjeljuju	11		11
Iznos i oblici varijabilnih primitaka	4		4
Gotovina	2		2
Dionice			
Financijski instrumenti povezani s dionicama	2		2
Ostale vrste primitaka			
Stanje odgođenih primitaka	6		6
Primici za koje je pravo iz primitaka preneseno radniku u poslovnoj godini	3		3
Primici za koje pravo iz primitaka još nije preneseno	3		3
Iznos odgođenih primitaka	7		7
Primici koji su utvrđeni tijekom poslovne godine	3		3
Primici koji su isplaćeni tijekom poslovne godine	4		4
Primici koji su u poslovnoj godini smanjeni na osnovi usklađivanja primitaka s uspješnosti			
Iznos varijabilnih primitaka isplaćenih pri zapošljavanju novih radnika tijekom poslovne godine			
Broj radnika kojima su takvi primici dodijeljeni			
Iznos otpremnina utvrđenih tijekom poslovne godine			
Broj radnika kojima su otpremnine utvrđene			
Najviši utvrđeni iznos otpremnine jednog radnika			